

The Australian Esperantist

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)

Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Subscription to A.E.A. \$20
(Individual, Club & Federation)
Additional Family Member \$5
Pensioners & Full-time Students
pay a minimum of \$10.

REDAKCIO: "Esperanto", Box 2122T., G.P.O. Melbourne 3001, Australia.
Prezidanto: R. L. HARRY, AC, CBE, 8 Tennyson Crescent, Forrest, A.C.T. 2603
Sekretario: S-ino M. Ellyard, Post Office Box 48, Jamison Centre, A.C.T., 2614
Kasisto: S-ro S. Ellyard, Post Office Box 48, Jamison Centre, A.C.T., 2614.
A.E.A. Libro-Servo: S-ro T. Elliott, P.O. Box 230, Matraville, N.S.W., 2036
Korespondaj Kursoj: S-ro J. Moore, 7 Pelican Street, Emu Park, Queensland, 4702

N-ro 195 (275)

MELBOURNE

Marto, 1982

MALVARMA aŭ FRIDA ?

Precipe por tiuj, kiuj ne konas la lingvojn, el kiuj Esperanto ĉerpas sian vortostokon, la prefikso **mal** estas tre tempoŝpara elpensajo. Sed ekde la komenco la esperantistoj kaj speciale la poetoj emis trovi radikvortojn por anstataŭi **mal**-vortojn, ekz. **strikta** por **mal**vasta, **frida** por **mal**varma, **aperti** por **mal**fermi. En sia *Lingvo kaj Vivo* (p. 247) Gaston Waringhien opiniis tiun eviton de **mal**-vortoj unu el la tri ĉefaj fontoj de neologismoj.

Unu tre evidenta kialo, almenaŭ ĉe poetoj, estas, ke preskaŭ ĉiam la anstataŭa vorto estas je unu aŭ du silaboj malpli longa ol la **mal**-vorto, kio plifaciligas la metrikon de nia multsilaba lingvo. Sed pli grava motivo por limigi la uzon de **mal** estas, ke la menso atingas la signifon de **mal**-vorto nur laŭ ĉirkaŭvojo. Oni devas unue nur registri, ke temas pri "malajo" sen semantika enhavo; tiam venas la radikoj, kiuj plenigas la semantikan kategorion, sed fine oni devas maligi ties enhavon. La signifoplena parto de **malvarma** lasas sur la menso ĝuste tiun impreson, kiun la tuta vorto neas; dum la signifo de **frida** impresas sin rekte kaj klare (kondiĉe ke oni jam konas la vorton!). Pro tio multaj plendas, ke la **mal**-vortoj estas psikologie palaj, eĉ netaŭgaj. Tia argumentado estas certe atentinda, sed ĉi ne devas konsenti kun Kaloĉaj en lia aserto, ke **malmola** impresas pli mola ol **mola** mem! Tiu opinio fontas el la

hungara prononcmannerio; la hungara **ĝ** tre similas al nia **a**, sed ilia **a** sen super-signo tre proksimiĝas al nia **o**. Sekve hungaro ja emus diri **mola**... sed oni ne atendus tian pekon el la buŝo de tia giganto de la internaci-lingva literaturo!

La nederlandano Faulhaber, kies edzino estas el Ĉeĥoslovakio kaj kies hejma lingvo estas Esperanto, rifuzas akcepti la argumenton pri la nerekteco de la **mal**-vortoj. Se oni konstante diras **malvarma**, la menso kutimiĝas ricevi la impreson de la tuta vorto, kvazaŭ **malvarm-** estus mem radikoj; oni ne analizas ĝin kiel **mal+varma**. Faulhaber prave aldonis, ke tiaj vortoj ekzistas en la naciaj lingvoj. Ekzemple, la angla vorto **impossible** rekte efikas kiel tutaj sur leganto aŭ aŭskultanto anglalingva. Ĝuste, sed ankaŭ la respondo de Faulhaber nur iommezure valdas, ĉar kompare kun Esperanto la naciaj lingvoj havas limigitan nombron de tiaj **mal**-vortoj, kaj ĝuste ilia relativa malofteco reliefigas ilian invortan signifon.

Estas interese kompari la sorton de **mal**-kaj **ino**. La funkcio de ambaŭ afiksoj estas duoniĝi la lernendan vortostokon sur iuj kampoj. Neniu plu protestas pri la **ino**-vortoj; ekzemple, kvankam la radikoj de **patrino** senambigue elvokas "masklan" signifon por la parolantoj de tre multaj lingvoj, neniam oni aŭdas pri projekto por forigi tiel gravan vorton kaj anstataŭigi ĝin per

matro aŭ io simila. Kial tiu malsama reago al du afiksoj, kiuj unuavide havas tre similajn funkciojn?

Verŝajne pro tio, ke ino aldonigas nur al tre specifa vortkategorio, nome vivajoj, kies membroj konsistas el du seksoj. La originala decido de Zamenhof doni al la radikvorto "masklan" signifon kaj derivi la inan eble spegulis ian "vircentrismon", sed gramatike la derivregulo estas ege facila kaj neniel arbitra. Aliflanke, mal povas aldoniĝi al multe pli vasta gamo da vortoj, sed ofte la decido, kiu vorto estu radika kaj kiu estu la mal-vorto, devas esti arbitra.

Kial ne frida kajmalfrida anstataŭ varma kaj malvarma? Aŭ aperti kaj malaperti anstataŭ fermi kaj malfermi? Aŭ post kaj malpost anstataŭ antaŭ kaj malantaŭ? Krome oni teorie povus elimini ekzistantajn vortojn per apliko de mal al iliaj malajoj; ekz. malkun povus anstataŭi sen, eĉ malne povus igi jes superflua — ŝerce oni parolas pri malmaŭgi kaj maltrinki . . . La ebla listo de tiaj groteskaj estas senfina. Alivorte, la elekto de radikvortoj, al kiuj oni alkröcu mal, ne baziĝas sur io nature donita, sed sur konvencio; do la tento spiti al tiu konvencio estas multe pli forta, ol estus la emo defi la sekse determinitan uzon de ino.

Aliaj faceton de la problemoj de la mal-vortoj Claude Piron sprite pritraktis en Esperanto de julio-aŭgusto 1977. Iu estis proponinta, por eviti la plumpecon de la frazo

La malbela maljunulino mallaŭte malfermis la pordon al sia kelo kaj malrapide malsupreniris la ŝtuparon alternativon, kiu ŝajnis al sia verkinto multe pli eleganta:

La turpa oldulino softe apertis la pordon al sia kelo kaj lante descendis la ŝtuparon.

Piron kondamnis la lingvon de tiu "solvo" kaj nomis ĝin iu "okcidenta dialekto" — kaj prave! Li mem proponis version en "tutmonda Esperanto":

La malbela grandaĝulino kviete malfermis la pordon alkelan kaj trankvilpaŝe desupris laŭŝtupare.

Anstataŭ ses mal-vortojn li uzis du. Sed Piron estas lertulo; verŝajne granda plimulto el niaj samlingvanoj, se ili devus esprimi la ideojn en la citita frazo, produktus ion tre similan al la teda kaj peza unua citaĵo.

Resume do: la prefikso mal estas utila kaj havenda; sed ekzistas motivoj diversgrade validaj por popaŝe anstataŭigi mal-vortojn per neologismoj kun pozitiva semantika enhavo. Aliflanke kaj paradokse, se Esperanto iĝos multe pli parolata en la ĉiutaga vivo, estas eble, ke la mal-vortoj alprenos rektan impresivon sendependan de la "ĉirkaŭvoja" kompreno pere de mal+radiko; tion decidus nur postaj generacioj. Ĉiukaze la apudmeto de multaj mal-vortoj grave pekas kontraŭ bona stilo.

—TREVOR STEELE.

PENTRAĴOJ DE AŬSTRALIAJ INDIĜENOJ SUR ARBOTRUNKAJ SEĴOJ. EKSPOZICIO EN LA VIENA ETNOLOGIA MUZEO.

Ĝis la fino de marto la viena Etnologia Muzeo gastigas rondvojaĝantan ekspozicion de strange unikaj ekzotikaj kulturdokumentoj, nome de figuraĵoj pentritaj de aŭstraliaj indiĝenoj sur tiucele lerte preparitaj, glatigitaj pecoj da arbotrunka ŝelo. Jam la plurkolora afiŝo invitanta al vizito ĉe la enirejo kaj montranta troige proporciitan kangaron, per lanco ĉasitan de viro alu-metforme skemigita, ekkonigas, kias-tilaj tiuj pentraĵoj aspektas. La reproduktita specimeno povus sambone inviti al ekspozicio pri modernisma arto. Certe, tio ne estas hazardo, ĉar iu aŭ alia modernisma skolo ja tutintence imitas — laŭ sia doktrino — la primitivulojn.

Sed la surŝelaj originalaĵoj de la aŭstraliaj indiĝenoj fontas, kompreneble, el motivoj multe aliaj ol tiuj de imiteme sterila modernisto. Informas nin tiurilate interesa folio disponigita al ni de la

Aŭstra-aŭstral'a Societo, kun kiu la vienaj Esperantistoj jam delonge interrilatas amike.

Laŭ tiu informilo, la arto, pentri sur ŝelpetoj, devenas de la mitologiaj bildoj, kiujn la indiĝenaj prapatroj desegnadis ekde antaŭ 30 000 jaroj sur la rokaj muroj de malfacile alireblaj kavernoj. Same kiel tiuj rok-desegnaĵoj ili suplementas la sakrajn buŝajn tradiciojn kaj estas, sekve, esenca parto de la triba religia vivo. Sed tute ne ĉiu tribano rajtas fari pentraĵon. Tio estas, kontraŭe, privilegio de malmultaj, hereditata de patro al filo, rilate al k a j la arta tekniko k a j la sampene lernataj signifoj de ĉiuj unuopaj signoj. La pentraĵoj mem havas misteran karakteron. Kies sekreteco estas jaluze gardata. Ekvidu ilin neniu profana, vulgara okulo! Rompintojn de tiu malpermeso trafas severaj punoj, fojfoje eĉ la morto.

La ekspoziciataj ŝel-pentraĵoj venis el

porindigita rezervejo nomata O e n - p e l l i, kie vivas nun 600 homoj. Oni komencis tie, kvazaŭ en renesanca aspiro, revivigi kaj ilustri per ŝelpentrado la elpratempajn mitojn, reaktivigante ankaŭ la malnovajn kultajn ritojn, por savi el forgeso la kulturajn valorojn de la triboj.

D-ro Karl Beckmann en la Esperanto-Elsendo de Radio Vieno.

KOSMA FENOMENO

Kia spektakla vidaĵo! Mi ĵus revenis de "Skeleton Point", unu el la plej orientaj duoninsuloj de Tasmanio, kien mi iris por pli bone vidi la stelbrilan ĉielon. Ankaŭ por vidi speciale la ĉi-periodan fenomenon de la planedoj. Dum kelkaj semajnoj la naŭ planedoj arangiĝas ĉe la sama flanko de la suno.

Nuntempe videblaj per la nuda okulo estas: Marso, Saturno kaj Jupitero, proksimume sur la sama ĉiela loko, kaj Venuso kaj Merkuro en alia loko.

La fencmeno konsistas en la fakto, ke je la 10-a de marto ĉiuj planedoj estos pli en rekta linio ol iam ajn dum la venontaj 500 jaroj.

En Tasmanio ĉe la longitudo de 148 gradoj eble la plej bona horo por vidi ĉiujn videblajn planedojn estos je 30 minutoj antaŭ la 6-a matene, tio estas proksimume je tri kvaronoj de horo antaŭ tagiĝo. Je ĉi tiu horo Marso, Saturno kaj Jupitero troviĝis iomete okcidente de la norda meridiano kaj iomete oriente de la brila stelo 'Spica'. 'Spica' troviĝos meze inter la bonkonataj steloj 'Regulus' (en la konstelacio

'Leo', aŭ en la pli bona parto de la konstelacio konata kiel 'La Serpo') kaj 'Antares' (la plej brila stelo en la konstelacio 'Skorpio').

Je la sama horo malproksime oriente troviĝos la brilega planedo 'Venuso' aspektante kiel granda lanterno pendigata sur la ĉielo — oni ja ne povos maltrafi ĝin. Eta 'Merkuro' troviĝos iomete malsupre de granda "Venuso" kaj iomete pli oriente. Estos facile konfuzi proksimajn stelojn kontraŭ 'Merkuro', do, por pli bone identigi la etan planedon oni povos kontroli sian elekton dum la ĉiello pli lumigos pro la alproksimiĝo de la sunleviĝo: 'Merkuro' estos (esceptinte 'Venuso'n) la lasta brilajo kiu malaperos en tiu regiono de la ĉielo.

Do, kvin el la naŭ planedoj estos nudokule videblaj dum la pasonta fenomeno. Oni devas ankaŭ kalkuli nian teron — por vidi ankaŭ ĝin necesas nur rigardi ĉe la piedoj, ĉar ni staras sur nia propra tero.

La planedoj Urano, Neptuno kaj Plutono estas tiel malgrandaj kaj tiel malproksimaj de la suno, ke ili ne estas videblaj sen altpotenca teleskopo. Sed rimardinde ankaŭ ili estos en la sama linio kiel la aliaj planedoj videblaj.

Kun mezpotenca teleskopo oni povas vidi kvar el la lunoj de Jupitero ankaŭ la spektaklajn ringojn de Saturno, kiuj estas en bona pozicio (geometrie) nuntempe.

Do, ĉiuflanke je ĉi tiu momento en 1982 ekzistas rimarkinda planeda fenomeno por ĉiuj facile videblaj (Tasmanio, 28-2-82). — Mac Le Fevre.

EDWIN WREFORD CHANDLER, F.A.E.A.

Naskiĝis 7-6-1905 ĉe Mooroolbark, en Viktorio. Majo, 1917 li trovis hazarde Esperanto-lernolibron. Instruis sin mem. Kiel instruisto, li interesiĝis pri "Esperanto en la lernejoj". Li aliĝis al Internacia Ligo de E-Instruistoj. En 1951, li fondis "Aŭstralia Ligo de Esperantistaj Instruistoj"n kaj fondis "Klerigo"n, oficialan organon de A.L.E.I. Samjare li organizis kaj surmurigis en la Urbdomo de Sidnejo, la unuan mondskalan Ekspozicion de Infanaj Artverkoj en Aŭstralio.

En 1955, li kaj S-ino Grace Barlow, prezentis antaŭ la "Secondary Education Survey", la "Argumentaron por la Instruado de Esperanto en Duagradaj Lernejoj". Li fondis, kune kun kolegoj en aliaj landoj, la unuan Internacian Lernejan Familion, kiu fariĝis "Grajnoj en Vento", oficiala fako de UEA.

Li dufoje gajnis la Premion Simondetti per tezoj pri "Aŭstraliaj Birdoj", la unua duobla laŭreato de tiu Premio. En

1974 li estis elektita Prezidanto de Ornitologia Rondo Esperantlingva, kaj tenis tiun oficon sep jarojn. En 1981, li estis elektita Honora Dumviva Prezidanto de O.R.E. En 1975 li prezidis ĉe la Fak-kunsido de O.R.E. ĉe la Universala Kongreso en Kopenhago, la unua aŭstraliano, kiu iam ajn prezidis ĉe kunsido en la kadro de U.K. En 1977, li prezidis ĉe la fak-kunsido de Veterana Esperantista Klubo, en Rejkjaviko.

Kiel sekretario de la Esperanto-Federacio de N.S.K., li fondis kaj dum 5 jaroj redaktis "Telepo"n, la oficialan organon de E.F.N.S.K. Li estas fak-

delegito en UEA por Arto kaj Abeldorado. Kiel emeritulo, li daŭre laboras por Esperanto.

LA HISTORIO DE LA AŬSTRALIA ESPERANTISTA ORGANO.

Ĉe la Unua Aŭstralia Esperantista Kongreso en Adelajdo en la jaro 1911 oni aspiris al Aŭstralia Esperantista gazeto, sed tiu ambicio ne efektiviĝis ĝis 1920, kiam la unua numero eldoniĝis en julio. Nia unua organo, "La Suda Kruco" estis la rekta sekvo de la kongreso en Sidnejo en tiu jaro, kiam elektigis komitato por eldoni tiun gazeton, kaj, aldone, disponis la restaĵoj de siaj enspezoj por fondi ĝin.

La unua redaktanto estis Arthur Maurice Hyde, pri kiu la Enciklopedio de Esperanto raportis: "Li estis anglo, kiu adoptis la pseŭdonimon "Antoni Delsudo", ŝtatoficisto, kiu naskiĝis la 5-an de aprilo, 1891, en Melburno. Li fariĝis prezidanto de A.E.A. en 1921, starigis Esperanto-kurson inter ĉinoj en Novgvineo, estis aŭtoro de lernolibro en 1918, verkis kunlabore kun Lauri Laiho, finno, "Aŭstralio, Lando kaj Popolo" en 1927, kaj estis la unua redaktanto de "La Suda Kruco".

Dum kelka tempo "La Suda Kruco" estis kompostata per ordinarnaj preslitoj, sed en januaro, 1921, la administranto akiris provizon de Esperantistaj preslitoj. Kiam Maurice Hyde translokiĝis al Novgvineo en 1921, surprenis la redaktadon Charles William Ballard, pri kiu la Enciklopedio raportis: "Angla kontisto, kiu naskiĝis la 12-an de junio, 1867, en Edgware apud Londono. En lia kvina jaro lia familio translokiĝis al Novzelando. Li estis pioniro de stenografio; dum dudek jaroj li dediĉis unu vesperon ĉiusemajne al la instruado de Esperanto; estis prezidanto de Komerca Esperanto Klubo en Melburno, kaj estis redaktanto de "La Suda Kruco" dum kelkaj jaroj". Li partoprenis la Unuan Esperanto-Kongreson en Adelajdo, prezidis la Kvaran en Sidnejo en 1923, kaj en 1924 li transdonis la redaktadon de la gazeto al Percy T. B. Hudson, la tria redaktanto, kiu, tamen, je la fino de 1925 devis iri al Sudafriko kaj Sudameriko, kiam Ballard denove transprenis la redaktadon. Tamen lia sano tiel malboniĝis, ke li devis redoni la redaktadon al Percy Hudson, kiu ne nur redaktis, sed finanse subtenis la gazeton ĝis 1929, kiam li devis vojaĝi al Hindio.

La kvara redaktanto estis Frank Reginald Banham. Se la membroj de tiu

tempo esperis, ke la konstanta ŝanĝiĝado pri redaktado ĉesos, ilia espero ja plenumiĝis, ĉar li redaktis tiun gazeton ĝis sia morto en aŭgusto, 1974, periodo de 45 jaroj. Kiel raportis Enciklopedio de Esperanto: "Frank Reginald Banham estas anglo, korektisto, kiu naskiĝis la 11-an de aprilo, 1898 en Lowestoft. Li alvenis al Aŭstralio en decembro, 1914, tuj post la komenco de la Unua Mondmilito. Li akiris la diplomon de B.E.A. en 1926, kaj fariĝis redaktanto de "La Suda Kruco" en 1929. Li edbĝis kun Hilda Dawes, esperantistino kaj ankaŭ diplomito de B.E.A. en februaro, 1931. Li estis kunlaboranto de la Enciklopedio". Li ne nur redaktis, sed altigis la nivelon de nia organo ĝis tiu grado, ke ĝi meritis kaj ankoraŭ ĝuas la altan estmon de la cetera Esperantista mondo.

En tiu stato mi trovis ĝin, kiam mi esperantiĝis en majo, 1931. Tamen tiu ondo de sukceso trafiĝis en malprospero en la sekvinta jaro, kiam ĝi ĉesis aperi, kaj ne reaperis ĝis la jaro 1941, sed tio markis novan etapon en ĝia historio.

Tiu naŭjara silento finiĝis en la jaro 1941, kiam la aŭstralia movado vidis la aperon de nova organo. Dum la Dua Mondmilito e tiu tre malfacile akiri la necesajn materialojn por aperigi gazeton, sed t'ion la movado sukcesis fari sub la redaktado de Reg Banham kaj la helpo de du fraŭlinoj en Adelajdo, F-ino Win Addis kaj Fraŭlino Bailey, kiuj prizorgis la tajpadon, mimeografion, pingladon kaj ekspedadon dum la ceteraj mondmlitaj jaroj sub la nomo de "La Rondo".

En la jaro 1947, kiam la Mondmilito estis jam finiĝinta, nia organo reviviĝis, ankoraŭ sub la nomo "La Rondo", sed nun ĝi estis bone presita kaj akiris la aspekton kaj formaton, kiun ĝi retenis ĝis hodiaŭ.

En la jaro 1958 ĉe la Dekunua Esperanto-Kongreso en Melburno la nomo ŝanĝiĝis al la nuna "Australian Esperantist". sed en la jaro 1974, la movado suferis la fortan baton de la morto de Reg. Banham. Herbert Koppel, aŭstro, kiu alvenis al Melburno en 1948, kaj tuj vigle partoprenis la movadon en sia adoptita lando, surprenis la gravan rolon de redaktanto, kaj ni povas fieri d'ri, ke ĝia nivelo neniam

estis pli alta. Sub sia kvina redaktanto ĝi atingis sian sesdekan datrevenon en julio, 1980. Ankaŭ lia edzino estas esperantistino. Li renkontis Finon Fay Andres ĉe la 7-a Aŭstralia Esperanto-Kongreso en 1950, edziĝis kun ŝi en la sekvinta jaro, kaj al li ni ĉiam estos dankaj, ke li instigis niajn dujarajn esperantistajn kongresojn. Lia edzino nun estas Aŭstralia Norma Klereca Diplomitino. — Ken G. Linton.

"FONTO": La peranto, Ken Linton, nun disponas provizon da specimenoj de la nova beletra revuo. Ili estas haveblaj kontraŭ pago de la afranko, 45 c.

EL NOV-ZELANDO

La 47-a Kongreso de la Nov-Zelanda E-Asocio okazis de la 6-a ĝis la 10-a de januaro, 1982 en la loĝdomo 'Te Kaihanga' en Christchurch. Ĉeestis 34 personoj, inkluzive de S-ino C. Thornton el Ipswich, Anglujo.

Malfermis la kongreson S-ro Alan Dingwall, konata pro sia agado en ekleziaj kaj edukaj cirkloj. Kvankam ne esperantisto, S-ro Dingwall dum multaj jaroj simpatias kun la celoj de la Esperanto-movado.

S-ino Rita Aagaard (Auckland) parolis pri la Universala Kongreso en Brazilo kaj montris belajn lumbildojn. S-ro Fred Wood (Auckland) raportis, ke S-ino Yvon Canty, kiu mortis en 1981, postlasis \$10.000 al la Esperanto-movado, sed ke oni ankoraŭ ne decidis kiamaniere uzi la testamentajon.

Okazis 3 lingvaj sesioj; i.a. Prof. C. J. Adcock parolis erudicie pri la eterna 'ata/ita' demando. En la distra parto de la programo okazis legado de poezio, vortludoj, kantadoj kaj la grupoj de Auckland kaj Masterton prezentis teatraĵojn.

Oni elektis la jenan estraron: Prez: S-ro J. T. Allan; Vic-Prez: S-ro Ralph Dearnley; Gen. Sekretario: S-ino M. Richardson; Kasisto: S-ino M. Wansbrough; Redaktoro kaj Libro-Peranto: Majoro H. W. R. Petersen; Eduka Oficisto: Prof. C. J. Adcock; Konstanta Kongresa Sekretario: S-ro Fred Wood (Auckland).

La venonta kongreso okazos en januaro, 1983 en Masterton (Norda Insulo).

NOVAĴOJ EL JAPANUJO

(De nia japana korespondanto
Bun'ichi Iizaki)

En multaj urboj de Japanio okazis Zamenhofaj Festoj kaj spaco permesas menciigi nur kunvenojn en la pli grandaj urboj.

En la ĉef-urbo Tokio kunvenis 80 esperantistoj. La kurso de la Esperanto-Kondo de oficistoj de la Metropola Gubernio kantis, F-ino Tosima prelegis kun diapozitivaj pri sia vojaĝo tra Aŭstralio kaj la junulara teatra trupo OJI prezentis "La Eta Princo"-n.

En Yokohama 65 esperantistoj el la gubernio Kanagawa kunvenis en la Universitato. Proksimume 40% de la ĉeestantoj estis junaj studentoj. Oni prezentis filmon pri "Bonzo Ikkyu" kaj okazis vigla diskuto kiel vekti intereson al Esperanto inter la ĝenerala publiko. Ĉeestantoj aĉetis librojn de la bona Libro-stando je valoro de 120.000 enoj (proks. \$500).

En Nagoya kunvenis 76 esperantistoj en la Centro de Laborista Kulturo kaj aŭskultis al prelego de S-ro Wakao, kiu parolis pri 'Humanismo de Verda Majo' (S-ino Hasegawa Teru), kiu aktivis antaŭmilite en "batalanta Ĉinio". Okazis vasta programo de distraĵoj kaj manĝoj kaj la ĉeestantoj aĉetis librojn de la Libro-stando por 130.000 enoj (proks. \$510).

Popularaj aranĝoj inter japanaj esperantistoj estas la t.n. "Kunloĝadoj", spece de seminarioj por plibonigi en la lingvo kaj historio de Esperanto. Lastatempe okazis kunloĝadoj (tri-tagaj) en la urbo Kumamoto en suda Japanio kaj en la urbo Yokosuka. La lastnominata organizis la ligo de E-grupoj en Tokio.

Pro la longa kongres-raporto ni ne havis spacon por publikigi la multajn novaĵojn de la kluboj. Ili nun sekvas telegramstile:

● PERTH: Preskaŭ 50 ĉeestantoj partoprenis je 15-a de dec., 1981 la Zamenhofan Feston en la 'Nedlands College of Advanced Education'. Post la memserva ĉefmanĝo S-ino Vera Payne faris la festparoladon. F-ino J. Walker prezentis paroladon kaj Chris. Dean kaj Rene Smeets estris loterion. Membroj de la 'Lunda Grupo' prezentis la amuzan teatraĵon 'Cindrilino'.

La Ĝenerala Kunveno elektis la saman komitaton kiel en 1981. Do Prezidanto estas denove Jack Hawks, Vic-Prezidantoj Rene Smeets kaj Rafael Alvaro, Sekretario Chris Dean (207 Brisbane St., Perth). Kasisto S-ro O. Toneragan kaj Bibliotekisto S-ino Dolly Dean.

La Ligo partoprenis ankaŭ en 1982 en la t.n. "Hyde Park Festivalo". Laŭ financa vidpunkto la Festivalo estis tre sukcesa. Ni gajnis monprofiton de \$600, per vendo de plantoj, diversaj varoj kaj trinkaĵoj. Centoj da vizitantoj vizitis la tendon de la Ligo, rigardis la multajn Esperanto-librojn kaj afiŝojn, aŭ aĉetis ekzemplerojn de "Esperanto for Beginners". Ni esperas, ke almenaŭ kelkaj interesitoj aliĝos al kurso.

Je 24/2 ĉeestis 13 anoj. S-ro Smeets parolis pri poetoj kaj poezio. Je 10/3 Vera Payne legis artikolon de Marjorie Boulton el "Monato" kaj D-ro Einiovici el "Heroldo de Esperanto".

● **ADELAJDO:** Je 17/2 okazis nia unua kunveno por 1982 en la Universitato. Estis nia Generala Kunveno kaj ni elektis la sekvantan estraron: Prez: George Clarke; Sekretario kaj Bibliotekisto: Bob Felby; Kasisto: Beryl Randles; Libro-Peranto: Audrey Felby; Komitato: Thea v.d. Boogaard, Audrey Felby kaj Bert Onn. Estis decidite, ke la kotizo restu la sama kiel dum la pasintaj 2 jaroj.

Ni decidis pli ofte reklami kaj kiel sekvon de la reklamo ni komencis kurson en la vesperlernejo.

Je 8-a de marto ni denove kunvenis en la Universitato. Bonvena gasto estis Shirley Fanos el Sidnejo, kiu vizitis Adelajdon por partopreni la "Semajnon de Verkistoj". Ni decidis aranĝi vesperkurson ankaŭ je merkredo, do ni nun instruas merkrede, vendrede kaj dimanĉe.

Shirley Fanos faris paroladon pri la agado de la klubo en Sydney kaj ni ĉiuj legis partetojn el libro de Raymond Schwartz "Kun S'aspeca Spico". Tio vekis eksplodojn de ridado.

—Bob Felby.

● **MELBURNO:** Ĉe la Zamenhofa Festo je 12-a de decembro, 1981 en la halo de la skoltinoj, ĉeestis nur 32 personoj. La kaŭzo estis striko de poŝtistoj, kiu malebligis la ĝustatempan avizon al ĉiuj esperantistoj en la Melburna regiono. Okazis varia programo. La grupoj de Malvern, Oakleigh kaj Waverley prezentis muzikon, kantadon kaj ŝkeĉon. S-ino Fay Koppel prezentis "mini-biografion" pri Marjorie Boulton kaj S-ro H. Koppel legis ĉerĉeemojn de Raymond Schwartz S-ro Jan Makowski, nove alveninta esperantisto el Pollando, letrroladis pri la temo "D-ro Zamenhof kaj lia verko." David Rockell, krom prezenti nekutiman muzikon, skizis la Federacian agadon dum 1981.

Unike interesajn vesperojn spertis la anoj de la Melburna E-Societo je 15-a kaj 22-a de marto, 1982. Du interesaj

eksterlandaj vizitantoj vizitis nin kaj prelegis. S-ro Christian BERTIN, juna komputera inĝeniero el Rennes (Francio), vizitis Aŭstralion por partopreni internacian konferencon de komputera inĝenieroj. Li parolis pri la E-movado en sia hejmurbo Rennes, kie li estas la loka UEA-delegito, kaj pri la historio kaj nuna stato de la "Kultura Esperanto-Kastelo" en Gresillon.

El la batal-plena Meza Oriento vizitis nin S-ro Jera' miel GILADI, kiu naskiĝis en Pollando, sed nun vivas en Kfar-Saba, urbo 25 kilometrojn norde de Tel-Aviv. Li estas la landa sekretario de ELI, la Esperanto-Ligo de Israelo, kaj li prelegis pri siaj variaj travivaĵoj kaj pri la E-Movado en Israelo.

● **KANBERO:** La Generala Kunveno okazis la 1-an de marto, 1982 en la Instituto pri Internaciaj Aferoj. La raportoj de la Prezidanto kaj de la kasisto estis akceptitaj kaj la kunveno elektis la sekvantan Estraron: Prez: Ralph Harry; Vic-Prez: Patti Anson; Sekretario: Marjorie Ellyard; Kasisto: Brenda Birkett; Bibliotekisto: Katherine Lewis; Redaktoro: (KEK Kuriero) Marjorie Allnutt.

● **MANLY:** Niaj membroj partoprenis 12-12-81 en la Zamenhofa Vespero, aranĝita de la N.S.K.-Federacio en la E-Domo en Redfern. Les Scott faris la festparoladon, Marjorie Duncan gvidis la programon kaj aliaj distris la ĉeestantojn per kantoj kaj ŝkeĉoj.

La postan tagon 40 membroj kaj vizitantoj kunvenis por Kristnaskfesto en la hejmo de Marjorie Duncan. Post naĝado ĉe la apuda marbordo, ĉiuj ĝuis bongustan lunĉon — preskaŭ bankedon — kaj sekvis kantado de Kristnaskkantoj.

Ni estas feliĉaj raportoj, ke nia maristo, Ann Gash, sekure revenis al Aŭstralio post sia longa sola vojaĝo trans la Pacifiko.

Post la feria periodo ni re-kunvenis je 2-a de februaro por la 22-a jarkunveno. Elektigis: Prez: Robbie Robertson. Vic-Prez: Frank Preacher kaj Judith Hannah; Sekretario: Betty Cleminson; Kasisto: Frank Mangan; Bibliotekisto kaj Libro Agento: Helen Stone.

La Ora Insigno por dumviva membreco de la klubo estis prezentita al Robbie Robertson pro lia sukcesa kaj bonhumora laboro kiel Prezidanto kaj instruisto dum multaj jaroj.

Ĉe la Vespera Lernejo la 9-an de februaro komenciĝis kvin kursoj inkluzive klason de komencantoj.

Finfine la partoprenintoj de la 23-a Aŭstralia Kongreso en bela Adelajdo

deziras kapti la okazon por esprimi dankon al la LKK pro treege ĝuinda sperto en Esperantujo. —Eunice GRAHAM

● **SIDNEJO:** Je 8/2 diversaj anoj parolis pri la Adelajda Kongreso. Ĉiuj ĝuis ĝin. La ekskursoj, la seriozaj kaj distraj kunvenoj kaj la amikeco restos longe en la menso de la partoprenintoj. Ni bonvenigis S-inon Schwerin kaj S-ron K. Smith de la Manlia grupo.

Semajnon poste okazis la Jarkunveno. La Societo havas sufiĉan monon en la banko kaj aliaj financaj instancoj kaj la nombro de membroj restas simila al la pasintjara. Elektiĝis: Prezidanto, Sekretario kaj Raportistino: M. Chaldecott; Vic-Prez: T. Elliott kaj J. Harwood; Kasisto: S. Fanos; Bibliotekisto: J. Harwood; Kaskontrolo: B. Hart kaj D. Gould. Wre Chandler restas nia Dojeno.

Je 22/2 membroj rakontis pri "Feriaj Agadoj". Je 1/3 M. Chaldecott prezentis kelkajn "Falsajn Amikojn", ĉefe tiujn kiuj estas falsaj por francoj. La temo de la 8-a de marto estis: "Ferie mi legis . . .", sed ŝajne nur 3 legis ion interesan. W. Chandler menciis la Esperanto-tradukon de 'Kon-Tiki', kiun li legis lastatempe.

—M. Chaldecott

● **BRIZBANO:** La 1-an de februaro la Societo denove kunvenis kaj la 5 klasoj ĉium ludvesperon denove stas starigitaj. Bedaŭrinde ni ne gajnis plensukcesan respondon al nia reklamado pri komencantoj, do ni daŭre propagandis per antaŭ-urbaj gazetoj por plibonigi tiun situacion. Brizbananoj, kiuj ĉeestis la 23-an Kongreson en Adelajdo, esprimas

sincerajn dankojn kaj gratulojn pro la tre ĝuinda kaj sukcesa kongreso.

—R.R.

● **TOOWOOMBA:** 15/10/81: Ekspozicio de libroj, poŝtkartoj, revuoj, k.s. estis aranĝita en la urba biblioteko, kie ĝi restis dum unu monato.

5/12/81: La Zamenhofa Festo, sperte organizita de sekretariino Sandra Connors, estis ĝuplena societa okazo.

19-21-22/2/82: Ekspozicio de Esperantaĵoj en la kadro de 'Hobby 'n' Craft Spectacular', organizita de Rotaria Klubo de Suda Toowoomba. Estis 150 budoj, kaj centoj da spektantoj malgraŭ sufoko varmega vetero.

Kvin progresantoj daŭre studas la lingvon (parte per la revuo "MON-ATO"), kaj kvin komencantoj ekstudis. Ankaŭ kelkaj petis informon pri korespondanta kurso, kaj kelkaj senlaborulinoj eklernas ĉe kunvenejo por ĝejnuloj senlaboraj.

—Jean Lehane.

● **HOBARTO:** La 26-an de januaro AEA-Prezidanto Ralph Harry oratoris ĉe Bankedo de Aŭstralia Tago. La Guberniestro, Ĉefministro, Urbestro kaj 100 urbanoj ĉeestis. La temo de la prelego estis: "Unu Nacio, Unu Estonteco". S-ro Harry substrekis la neceson de komuna nacia lingvo, kun rekono tamen de etnaj lingvoj. En multkultura mondo oni ne povas havi egalecon se ne ekzistas komuna lingvo. Kvankam multaj personoj revas pri la angla, S-ro Harry esprimis sian firman kredon, ke la neŭtrala lingvo Esperanto estas la plej bona solvo de tiu problemo.

WHO'S WHO IN AUSTRALIAN ESPERANTO

16 — RAY ROSS OF GOOD PIONEER STOCK

Preamble: This is an experiment. I am indebted to Roger Springer, who has used this method so effectively in the bilingual plays he has presented on radio.

Me: So you were born in Rossville.

Ray: Ne ekzistas Rossville, laŭ mia scio. En la jaro 1863 mia avo rajdis surĉevalo 40 kilometrojn al la oficejo de mineraloj ĉe Warwick, portane sakon da "peza, nigra sablo". La rezulto estis la stanaj kampoj de Stanhope.

Me: So the "bagful of heavy, black sand" which your grandfather had taken by horseback, 40 miles to the assay office in Warwick, was tin ore. Your grandfather had discovered tin!

Ray: Mi naskiĝis en Stanthorpe ne Rossville.

Me: A pity that the town which mushroomed was not called Rossville, but Stanthorpe. However, Stanthorpe (Stannum — tin; Thorpe — town) wasn't a bad name.

Ray: Ne, bona ideo kaj bela loko. Mi naskiĝis en Stanthorpe kiu, tiam, estis regiono jam bone konata pro fruktoj —ekzemple pomoj. Mi loĝis en fruktartaro ĝis kaj dum la Granda Ekonomia Deprimo ĉirkaŭ 1930-34.

Me: You enlisted very early in World War II, didn't you?

Ray: Jes, dum 1939 en la dua A.I.F.

Mi estis sendita al Redbank, Brisbane.

Me: Anything interesting happen there?

Ray: Jes, tre interesa. Mi renkontis Peggy Poole.

Me: Did you marry her?

Ray: Ne tuj. Sed mi ja edziĝis kun ŝi dum 1942.

Me: Had you been sent abroad in the meantime?

Ray: Ho, jes! Dum majo, 1940 mi foriris sur la "Queen Mary" al Palestino. Sed, ĉar Italujo eniris la militon, ni ne atingis nian celon.

Me: Oh, because Italy had come into the war, you were diverted. Where did you go?

Ray: Al Britujo.

Me: I know it's a strange question, but did you enjoy Britain?

Ray: Strange, jes. La vetero, strange, estis tre agrabla. La pejzaĝo estis bona; mi tre ŝatis la urbetojn kaj vilaĝojn. Speciale mi estimis la spiriton de la homoj. Estis tempo de krizo. La foriro de Dunkirk estis ĵus okazinta.

Mi preskaŭ ĝuis mian sperton en la Meza Oriento, ankaŭ. En 1941 mi estis en Beirut. Kia bela urbo, tiam! Arboj kaj floroj laŭlonge de la stratoj. Kia kontrasto al la tragedio de hodiaŭ.

Me: Yes, what a contrast to the chaos of to-day. It's hard to think of Beirut as beautiful. But you were fighting, not holidaying in Lebanon. Didn't anything happen to you there?

Ray: Nu, jes. Mi ricevis malarion kaj mi estis tro proksima al kontaktkmino, kiu forblovis min aeren, sed mi eskapis seriozan vundon. Mi estis bonŝanca!

Me: Yes only caught malaria and lost a bout with a landmine, but you were fortunate. That's certainly making molehills out of mountains!

Ray: Nu, tuj post mia reveno al Aŭstralio en 1941 mi edziĝis kun Peggy.

Me: And what family did you have?

Ray: Tri filojn. Bedaŭrinde, ni perdis nian plej maljunan filon en Vietnam. Grant, kiu estis licenciito de la Akademio "Duntroon" kaj oficisto de la Konstanta Armeo.

Me: You already knew something of the sadness of war, but the death of your eldest son must certainly have personalised it for you.

Ray: Ja, jes. Korsire.

Me: Yes, heartrendering indeed. To get back to your war service. I suppose it continued after your marriage.

Ray: Ja. Mi estis en Novgvineo kaj Borneo dum tri kampanjoj kaj post la Milito, fakte ĉis 1972, mi estis infanteria instrukciisto en la Konstanta

Armeo, ofte en Kvinslando. Ni loĝis kaj loĝas en Sunnybank.

Me: Now somewhere along the line, you joined the ranks of the Esperanto Movement. I've seen and heard how confidently and fluently you have chaired Esperanto gatherings and I've been delighted by your acting in Esperanto plays. Tell me about that.

Ray: En 1961 oni sendis min al Rockhampton kaj dum la sekvanta jaro mi- kaj Peggy, kiu estas bona kaj entuziasma Esperantisto — aligis al klaso por komencantoj. Heber Petley kaj poste John Moore estis niaj instruistoj. Poste, ni mem, iĝis instruistoj.

Me: So, in due course, you both became teachers, eh? You are now prominent in the Queensland Esperanto Federation's affairs. You also go to the Toowoomba Summer Schools, I believe.

Ray: Ho, mi petas! Ni ne estas gravuloj! Sed ni ŝatas helpi. Esperanto estas tre grava kaj tre ĝuinda parto de niaj vivoj.

—Arthur Cocking.

LA "A.E." SUBTEN — FONDUSO 1982/83

Antaŭe raportita	\$32
S-ro W. Jaeger, Saratogo, NSW	90
S-ino Vera Payne, Perth	10
S-ro V. J. Timmins, Sydney	5

\$137

FONDUSO POR ESPERANTO-STIPENDIO

Antaŭe raportita	\$3500
S-ro L. M. Drummond, Melb.	5
S-ro W. Jaeger, Saratoga, NSW	100
Launceston Esperanta Club	1500

\$5105

Donacoj al Nov-Jorka Oficejo de UEA:
Manly Esperanto Club: \$100. Magdalena Rozsa, Orange, N.S.K. \$10.

Aŭstrala Norma Elementa Diploma:
Sukcesis kun honoro: William Leah, N.S.K.

Nova Dumviva Membro de A.E.A.:
F-ino Cathy Sullivan, Brizbano.